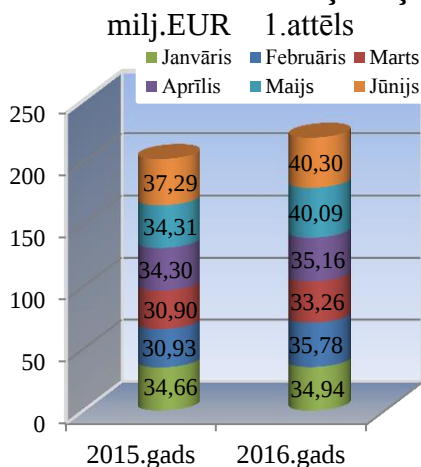

Naftas produktu (degvielas) aprite 2016.gada sešos mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

2016.gada 6 mēnešos akcīzes nodoklis par naftas produktiem iekasēts **219,52 milj. EUR** apjomā, kas ir par 17,09 milj. EUR jeb **par 8% vairāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā.

2016.gada 6 mēnešos, salīdzinot ar 2015.gada attiecīgo periodu, akcīzes nodokļa ieņēmumi palielinājušies visiem degvielas veidiem:

- dīzeļdegvielai, ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela, iezīmēto (marķēto) dīzeļdegvielu un iezīmēto (marķēto) dīzeļdegvielu lauksaimniekiem (*turpmāk – dīzeļdegviela*) – par 13,79 milj. EUR jeb 9%;
- svinu nesaturošam benzīnam, ieskaitot benzīnu, kuram

pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts (*turpmāk – benzīns*) – par 2,19 milj. EUR jeb 4%;

- sašķidrinātai naftas gāzei, kuru izmanto kā degvielu (*turpmāk – autogāze*) – par 1,01 milj. EUR jeb 23% (skatīt 1.pielikumu).

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem 2016.gadā ietekmē:

- akcīzes nodokļa likmju izmaiņas - sākot ar 2016.gada 1.janvāri tika palielināta akcīzes nodokļa likme visiem degvielas veidiem, vislielākais akcīzes nodokļa likmes pieaugums šogad ir autogāzei par 28%, benzīnam likme pieauga par 6%, dīzeļdegvielai pamatlīkme pieauga par 2%, vienlaikus nemainīgas saglabājās dīzeļdegvielai piemērojamās samazinātās akcīzes nodokļa likmes (iezīmētajai (marķētajai) degvielai un iezīmētajai (marķētajai) dīzeļdegvielai, ko piegādā lauksaimniekiem saskaņā ar likumu "Par akcīzes nodokli" (likmju izmaiņas skatīt 3.pielikumā);

- kopējā patēriņam nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma pieaugums (+3%);
- patēriņam nodotās degvielas apjoma pieaugums, kam piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi.

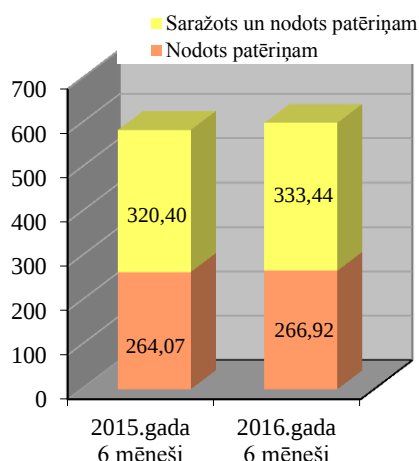
2. Naftas produktu (degvielas) aprītē iesaistītās personas

Latvijā 2016.gada 30.jūnijā komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) darbībai ar naftas produktiem un/vai biodegvielu:

- apstiprināta noliktavas turētāja darbībai – 86;
- reģistrēta saņēmēja darbībai – 2;
- reģistrēta nosūtītāja darbībai – 48;
- degvielas vairumtirdzniecībai – 37;
- degvielas mazumtirdzniecībai – 118.

3. Naftas produktu (degvielas) nodošana patēriņam Latvijā

(tūkst. tonnas) 2.attēls

2016.gada 6 mēnešos kopējais patēriņam Latvijā nodoto naftas produktu (degvielas) apjoms ir 600,36 tūkst. tonnas un tas ir par 15,89 tūkst. tonnām jeb **3% vairāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā.

Salīdzinot ar 2015.gada pirmo pusgadu vislielākais patēriņam nodotā apjoma **pieaugums** ir vērojams **dīzeļdegvielai** – par 19,12 tūkst. tonnām jeb 5% un naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” – par 1,26 tūkst. tonnām jeb 38%.

Turpina **samazināties** no akcīzes preču noliktavām izvestais un patēriņam nodotais **petrolejas** (tai skaitā reaktīvā degviela) apjoms – par 3,01 tūkst. tonnām jeb 12%.

Savukārt, **autogāzes un benzīna** patēriņam nodotais apjoms ir līdzīgs kā 2015.gada sešos mēnešos – **izmaiņas mazākas par 1%**, ar tendenci apjomam samazināties.

Sašķidrinātajai naftas **gāzei**, kuru izmanto **par kurināmo** (turpmāk – kurināmā gāze) un kurai tiek piemērota akcīzes nodokļa nulles likme, arī vērojams neliels **apjoma kritums** (par 0,60 tūkst. tonnām jeb 4%)(skatīt 2.pielikuma 1.tabulu).

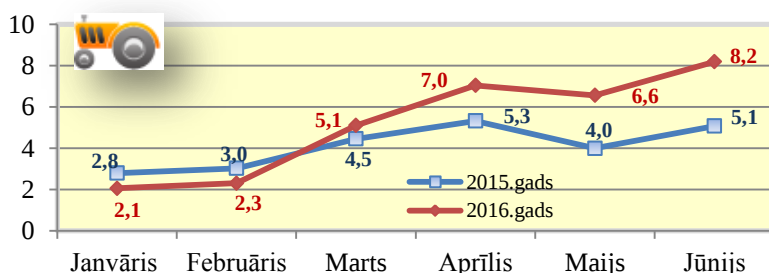
Piecpadsmi **lielākie komersanti** pēc **2016.gada sešos mēnešos** kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti 4.pielikumā.

Līderpozīcijās, vērtējot pēc kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma, atrodas SIA “Cirle K Latvia” SIA (agrākais nosaukums SIA “Statoil Fuel & Retail Latvia”), SIA “Neste Latvija” un SIA “East – West- Transit”. Darbību šogad ir izbeidzis viens no iepriekšējo gadu līderiem pēc patēriņam nodotā degvielas daudzuma – SIA “Lukoil Baltija R”.

2015.gada 6 mēnešos akcīzes preču noliktavās kopumā saražoti, sajaukti, iezīmēti (marķēti), fasēti (turpmāk – saražoti) naftas produkti 479,14 tūkst. tonnu apjomā, kas ir par 34,65 tūkst. tonnām jeb par 8% vairāk kā 2015.gada sešos mēnešos. Palielinājies akcīzes preču noliktavās saražotās dīzeļdegvielas apjoms, kam par iemeslu varētu būt nepieciešamība iezīmēt (marķēt) lauksaimniecības produkcijas ražotājiem piegādājamo dīzeļdegvielu. Ievērojami (par 35%) samazinājies saražotās biodīzeļdegvielas apjoms, kā arī samazinājies benzīna un sašķidrinātās naftas gāzes apjoms. Lielākā daļa no akcīzes preču noliktavās saražoto naftas produktu apjoma ir nodoti patēriņam Latvijā, izņēmums ir saražotā biodīzeļdegviela, kura galvenokārt tiek izvesta no Latvijas (skatīt 2.pielikuma 1.1.tabulu).

Dīzeļdegviela lauksaimniekiem - nodošana patēriņam

(tūkst. tonnas) 3.attēls

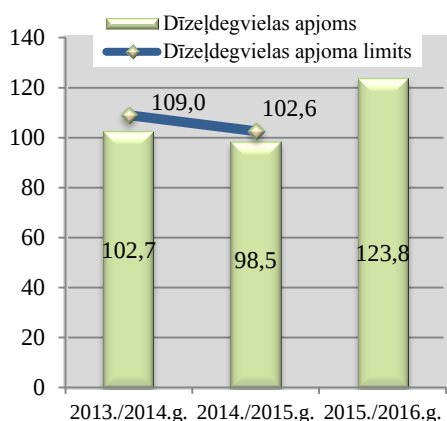

2016.gada 6 mēnešos realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem nodotas **31,26 tūkst. tonnas** dīzeļdegvielas un tas ir ievērojami **vairāk** (pieaugums 6,59 tūkst. tonnas jeb **27%**) kā 2015.gada attiecīgajā periodā

(skatīt 2.pielikuma 1.tabulu).

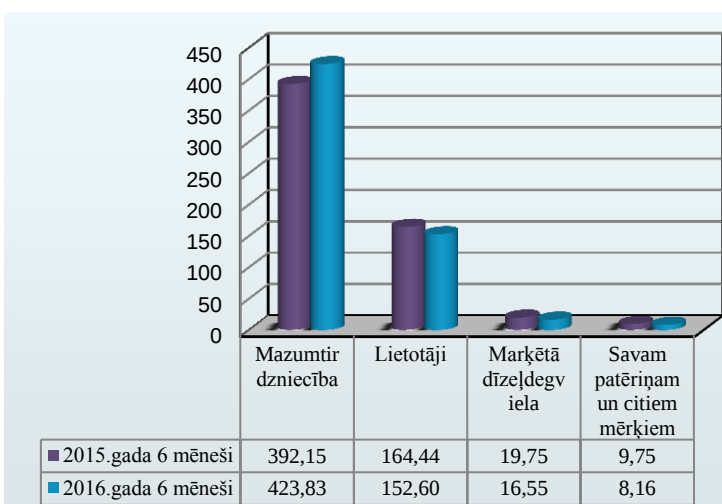
Saskaņā ar likumā “Par akcīzes nodokli” noteikto, dīzeļdegvielai, kura paredzēta realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, tiek piemērota akcīzes nodokļa likme 50 EUR par 1000 litriem dīzeļdegvielas, lai varētu piemērot samazināto likmi, dīzeļdegvielai jābūt iezīmētai (marķētai).

Lauksaimniekiem realizētā dīzeļdegviela (vērtējot saimnieciskā gada ietvaros) (miljonos litru) 4.attēls

Arī vērtējot saimnieciskā gada ietvaros secināms, ka 2015./2016. saimnieciskajā gadā (sākas 2015.gada 1.jūlijā un beidzas 2016.gada 30. jūnijā) ir **ievērojami pieaudzis** lauksaimniecības produkcijas ražotāju izmantotās dīzeļdegvielas **apjoms**, salīdzinot ar apjomu iepriekšējos saimnieciskajos gados, kuros bija noteikts saimnieciskajā gadā maksimālais kopējais dīzeļdegvielas daudzums valstī, kam var piemērot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, un kuru nedrīkstēja pārsniegt sadalot limitus konkrētiem lietotājiem par to vienotā platību maksājuma saņemšanai deklarēto un apstiprināto hektāru skaitu vai pieteikto zemes hektāru skaitu zem zivju dīķiem (skatīt 4.attēlu). Šobrīd spēkā esošais normatīvais regulējums iegādes daudzuma limitus nosaka katram lietotājam diferencējot atkarībā no konkrētā izmantošanas veida (nozares) un citiem kritērijiem – kopējais iegādes daudzums valstī netiek limitēts, kā arī ir paplašinātas minētās degvielas pielietojuma sfēras (piemēram lauksaimniecības ražojumu un ražošanai nepieciešamo izejvielu kravu pārvadājumi).

4. Naftas produktu (degvielas) realizācija (tūkst. tonnas) 5.attēls

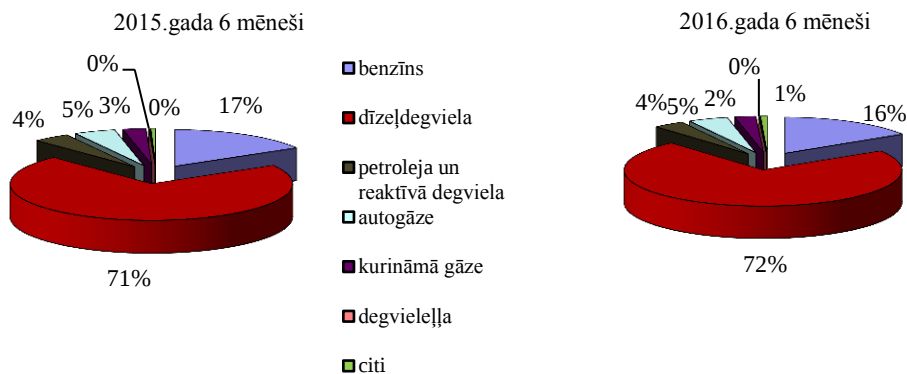

savam patēriņam un citiem mērķiem izmantotās degvielas apjoms.

Vērtējumā pa produktu kategorijām – **palielinājies** realizācijas apjoms dīzeļdegvielai (par 4%), un naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” (par 38%), degvielai (par 2%), bet realizācijas apjoms **samazinājies** %, petrolejai (par 12%), kurināmai gāzei (par 4%), savukārt benzīnam, autogāzei realizācijas apjoms līdzīgs kā 2015.gadā (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu).

2015.gada 6 mēnešos kopumā Latvijā realizētas 601,14 tūkst. tonnas naftas produktu (degvielas), kas ir par 15,05 tūkst. tonnām jeb **3% vairāk** kā 2015.gada sešos mēnešos. Palielinājies mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoms. Savukārt samazinājusies realizācija lietotājiem vairumtirdzniecībā un iezīmētās (marķētās) degvielas realizācija tās lietotājiem, kā arī

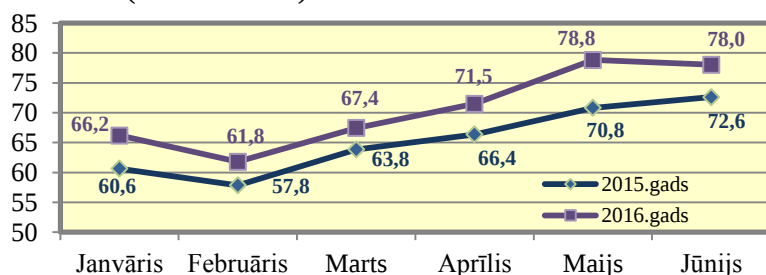
Naftas produktu veidu īpatsvars (procentos) kopējā realizēto naftas produktu struktūrā 6.attēls

2016.gada sešos mēnešos, salīdzinot ar 2015.gada attiecīgo periodu, kopējā realizēto naftas produktu struktūrā palielinājies dīzeļdegvielas īpatsvars, attiecīgi samazinoties benzīna, kurināmās gāzes un naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” īpatsvaram (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu un 6.attēlu).

4.1. Naftas produktu mazumtirdzniecība

(tūkst. tonnas) 7.attēls

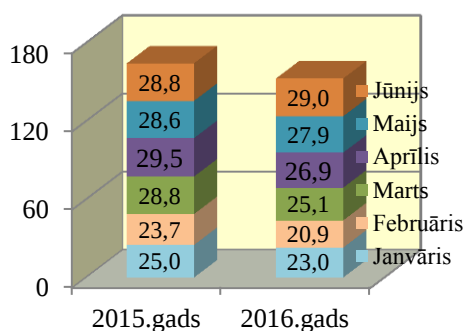
2016.gada 6 mēnešos mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **423,83 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 31,68 tūkst. tonnām jeb **8% vairāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2.pielikuma 2.1.tabulu).

Salīdzinot ar iepriekšējā gada pirmo pusgadu, realizētās dīzeļdegvielas apjoms ir palielinājies par 32,56 tūkst. tonnām jeb 12%, stabilizējies realizētās autogāzes realizācijas apjoms, realizētā benzīna apjoms nedaudz turpina samazināties (izmaiņas nesasniedz 1%) (skatīt 2.pielikuma 2.1.tabulu).

Lielākie **komersanti** pēc 2016.gada sešos mēnešos pēc **mazumtirdzniecībā** realizētā degvielas apjoma uzskaitīti 4.pielikumā.

4.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem (vairumtirdzniecībā)

(tūkst. tonnas) 8.attēls

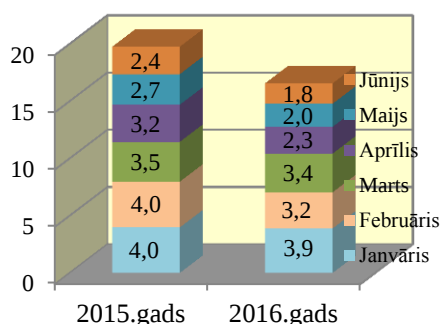

2016.gada 6 mēnešos lietotājiem kopumā realizētas **152,60 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 11,84 tūkst. tonnām jeb **7% mazāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2.pielikuma 2.2.tabulu). Kopumā ir samazinājies lietotājiem realizētās dīzeļdegvielas apjoms (par 13%), tai pašā laikā ir pieaudzis lauksaimniekiem realizētās dīzeļdegvielas apjoms (par 45%). Par 12% samazinājies reaktīvās degvielas (petrolejas) no akcīzes preču noliktavām realizētais apjoms, šajos kopsavilkuma datos netiek uzskaitīts apjoms, kuru realizē (piegādā) no muitas noliktavām gaisa kuģu apgādei,

tādējādi kopsavilkuma tabulās ir iekļauta tikai daļa no kopumā gaisa kuģu apgādei piegādātā reaktīvās degvielas apjoma.

4.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija

(tūkst. tonnās) 9.attēls

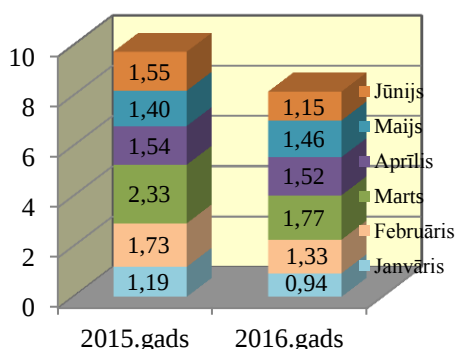

2016.gada 6 mēnešos iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela ir realizēta kopumā **16,55 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 3,20 tūkst. tonnām jeb **par 16% mazāk** kā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā.

Samazinājies juridiskajām personām, izmantošanai par kurināmo vai siltumenerģijas ražošanai produkcijas ražošanas (pārstrādes) tehnoloģiskajā procesā realizētās iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas apjoms (par 1,48 tūkst. tonnām jeb 16%), kuģu apgādei (par 1,79 tūkst. tonnām jeb 26%), kā arī izmantošanai brīvostās un brīvajās zonās (par 0,09 tūkst. tonnām jeb 4%), bet palielinājies fiziskajām personām (par 0,16 tūkst. tonnām jeb 12%) realizētās iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas apjoms (skatīt 2.pielikuma 2.3.tabulu).

4.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

(tūkst. tonnas) 10.attēls

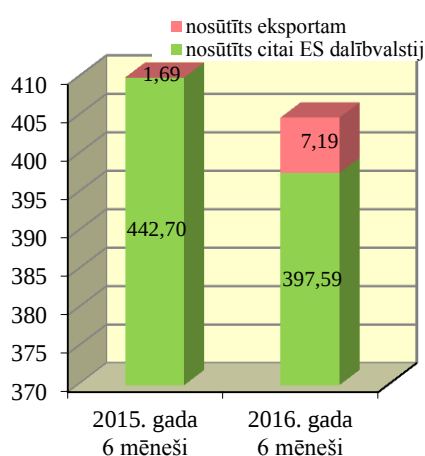

2016.gada 6 mēnešos komersanti savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) kopumā izmantojuši naftas produktus **8,16 tūkst. tonnu** apjomā, kas kopumā ir par 1,59 tūkst. tonnām jeb **16% mazāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā. Izlietojuma samazinājums vērojams dīzeļdegvielai (par 3,09 tūkst. tonnām jeb 54%). Savukārt ievērojami pieaudzis izlietotais apjoms naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” (par 1,27 tūkst. tonnām jeb 39%). Lielāko

apjomu no naftas produktiem, kuri iekļauti grupā „citi” (apmēram 82%), veido naftas produkti ar kombinētās nomenklatūras kodiem 27101991 un 27101999, kurus komersanti ievieš un izmanto smērēļu ražošanai pamatojoties uz izziņām, kas dod tiesības ievest un izmantot šos naftas produktus, piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, izmantošanai citiem mērķiem nevis par degvielu vai kurināmo (skatīt 2.pielikuma 2.4.tabulu).

5. Naftas produktu nosūtīšana uz citām ES dalībvalstīm un eksportam

(tūkst. tonnas) 11.attēls

2016.gada 6 mēnešos komersanti no akcīzes preču noliktavām Latvijā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, nosūtījuši naftas produktus (degvielu) kopumā **404,78 tūkst. tonnu** apjomā, pārsvarā naftas produkti (397,59 tūkst. tonnas) nosūtīti citām Eiropas Savienības dalībvalstīm (skatīt 2.pielikuma 3.tabulu).

Kopumā atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā no Latvijas izvesto naftas produktu apjoms 2016.gada trijos mēnešos ir par 39,60 tūkst. tonnām jeb **9% mazāks** kā 2015.gada attiecīgajā periodā. Samazinājumu galvenokārt veido izvešanai uz citām dalībvalstīm nosūtītās dīzeļdegvielas apjoma samazināšanās. Savukārt pieaugums (+21%) vērojams naftas produktiem, kuri iekļauti grupā „citi” (skatīt

2.pielikuma 3.1.tabulu).

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; degvielleļļai - 0,95 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.

Apele 67120163